

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

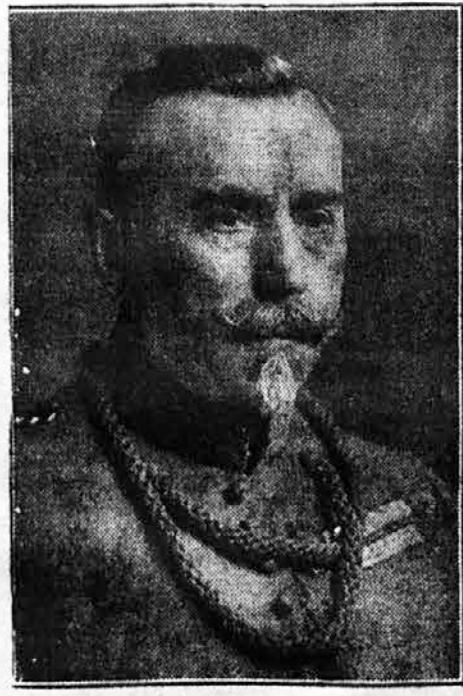
God. II. - Broj 42.

Ljubljana,
15. oktobra
1931.

Izlazi svakog četvrtka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2312, uprava u Narodnom domu, telefon broj 2543 — Ljubljana • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Zahvala brata staroste dr. Josipa Scheinera

Na čestitke, koje je Savez Sokola kraljevine Jugoslavije uputio bratu dr. Josipu Scheineru, starosti ČOS i Saveza Slovenskog Sokolstva prigodom njegove sedamdesetgodišnjice — pozdrivši mu u znak bratske ljubavi, iskrenog priznanja i dubokog poštovanja srebrni lovorvenec za njegov neumorni i predani rad tekom tolikih

Brat dr. Josip Scheiner

decenija, kojim je brat dr. Scheiner zadužio čitavo slovensko Sokolstvo, vodeći ga kao veran sledbenik stopama svog i našeg velikog učitelja i osnivača dr. Miroslava Tyrša k snazi, moći i slavi, pribavivši mu svojim autoritetom i radom i u stranom sveetu toliki ugled — brat dr. Scheiner uzvratio je na ruke I. zam. starešine Saveza SKJ br. Gangla pismenom zahvalom, koja glasi:

Prag, 10. oktobra 1931.

Savezu Sokola kraljevine Jugoslavije
Draga braće i sestre!

Upravo primih izvanredan znak Vaše bratske ljubavi, poklonjeni mi venac za moju sedamdesetgodišnjicu.

Nikako ne mogu pripisati sva me radu na sokolskom polju tako

DR. RIKO FUX (Ljubljana):

Gospodarska kriza, izbori i Sokolstvo

Teška gospodarska kriza trese danas celim svetom te ni gospodarski najjače države kao Amerika i Engleska nisu mogle izbeći udar u gospodarskih prirodnih zakona, koji poznaju samo jedan put, kao zemlja, meseč i sunce — t. j. put poštenog rada, pravde, umerenosti, bratstva i ljubavi.

Danas sav svet nalazi se na raskršću i na njemu je, koji će put da izabere. Danas se nalazimo pred alternativom: ili trezenom životnom nazoru i time k nadi u blagostanje — ili i nadalje, proti prirodnom zakonu, živeti u utopijama, koje su se rasplinile ili se još rasplinjuju i onda ne ostaje već ništa drugo do li potpuna propast.

Gospodarska kriza bliže se vrhuncu i po svojim obrisima može već da se utvrdi, koji će smer pobediti. I u toj silnoj svetskoj borbi, koja takođe odjekuje i u našoj državi i u našem narodu — kakovo stajalište treba da zauzme naše Sokolstvo? Organizacija smo naroda, organizacija države, koja ima zadatac da narod i državu povede do najvišeg stepena savršenosti, i kao takovi već u načelima imamo određen put, kojim treba da idemo: blagostanje naroda i države!

Kao i u svim državama i narodima, pojavili su se takođe i kod nas razni spekulanti, tudi agenti i malodruštvenici, koji među narodom namerice sej strah i nemir, iskoriscujući danas svetski gospodarski položaj u svoje

velik značaj, da bi zavredio tako visoku počast — ta vršio sam uvek samo ono, što bi na mojem mestu i na mojem položaju morao izvesti svaki muž, koji je svesan dužnosti prema svome narodu i celokupnom Slovenstvu.

Usud mi je bio sklon, da sam pratio svetu Tyrševu misao na njenom pobedonosnom pohodu u svojoj domovini. Bilo mi je omogućeno da joj pripravljam put i u ostalim slovenskim zemljama na čelu stotine tisuća odanih i odusevljenih saradnika.

Toj ideji blagodaran sam za uspeh velikog dela, za združenje slovenskih glava i srđaca u radu oko podignuća i oslobođenja naših naroda od stogodišnjeg jarma. Da li je uopće moguće veće zadovoljstvo i krasnija nagrada i za tolike nebrojene napore pojedinaca, nego što sam ih ja mogao razviti za našu zajedničku stvar sa svojim skromnim silama?

Po toliko dragocenom izrazu Vaše ljubavi moram smatrati dakle, da ste saglasni smerom, kojim sam pokušao udarati put uživoj Tyrševoj misli u Slovenstvu, i sam tako primam tu počast, koju ste mi iskazali na tako užvišeni način, te īu i nastaviti na tome neumajenim radom.

Slovensko Sokolstvo, to je bilo geslo moga života. Slovensko Sokolstvo, zdržano u jedinstvenoj silnoj celini, prožetoj jednom mišljem za naše skupno očuvanje te za naš zajednički rad na razvoju napretka i slobode celokupnog slovenskog plemena.

Tolikom velikom radošću gledao sam, kako su se Vaš redovi svesno i verno postavili bok uz bok s našima, ne ozirajući se na svu zlobu i prigovor neprijatelja.

To mi je bilo najdraže u mojoj životu.

Blagodarim Vam iz dubine svoga srca i ne mogu drugo nego da primim Vaš časni dar, uveravajući Vas, da će takođe i poslednje, moguće kratko doba moći života biti potpuno posvećeno našoj uznesitoj stvari.

Uz bratski pozdrav

Vaš
Dr. Scheiner s. r.

svaki pojedinac. Dužnost je svakoga Sokola da ima neograničeno povereće u snagu vlastite države i da posluje u svakoj prilici već u zametku ubije svaku malodušnost, svako nepoverenje u naš novac, u našu gospodarsku i narodnu snagu. Svaka spekulacija, lenarenje i življene preko mere mogućnosti moraju iz paroad izginuti, svaki raskoš, koji naš novac odvodi u tudištu, mora da prestane, jer time rušimo samu svoju vrednost i dajemo tudinu oružje, kojim nas uništava.

Sokolstvo ima da stoji na straži i da savesno vrši svoje zadeće. Ne treba nositi sokolski znak samo kao vidan znak pripadništva sokolskoj organizaciji, već sokolski znak treba nositi u srcu, biti svestan svojih državljanjskih i narodnih dužnosti. Naša država nam pruža sve, što nam je potrebno za život, zato tuđinu niti pare! Ako sami imamo puno poverenje u naš dinar, ako ga čuvamo i cenimo, niko nam ga neće moći srušiti, i razvoj prilika ovih poslednjih tedana u tom pogledu nam je dovoljno jasan dokaz. Stranci će nas poštovati, ukoliko budemo sami sebe cenili! Zato Sokolstvo na rad! Na predavanjima, na tečajevima, na sastancima, u vežbaonicama, na izletima, posvuda budimo veru u našu vlastitu snagu, u snagu naše države i našega Jugoslaventva. Protiv izrabljivača, protiv malodušnih agenata, i protiv svih narod-

nih pijavica budimo neumoljivi borići, otvoreni, posvuda i u svakoj prilici, jer to nam nalaže naša narodna dužnost.

Baš u času, kad se u svetu stvaraju najvažnije odluke o najkupnijim pitanjima, raspisom izbora pozvan je i naš narod da dà izraza svoje mišljenju. Izbori narodnih poslaničkih su i svuda najvažniji akt u upravi svake države, jer ovim sam narod odlučuje o načinu državne uprave za izvesan broj godina.

Za Sokolstvo je stanovište prema politici, političkim manifestacijama i činima lako i jasno, jer ga vežu sokolska načela, izražena u našim »Putevima i ciljevima« (str. 17—19), po kojima se mora ravnati svaki Sokol. Tu nema mesta nikakvom kolebanju, jer su načela jasna i tačna. Sokolstvo traži od svojih članova, da se u privatnom i javnom životu uvek ravnaju po načelima Sokolstva, i Sokolstvo smatra za svoju dužnost da upriva na razvoj države u duhu sokolskih načela i da uvek i posvuda stoji na braniku njenе slobode i njenog jedinstva.

Izbori, koji pred nama stoe, označuju veoma važan međas u razvoju naše države. Hoćemo snažnu, veliku i slobodnu Jugoslaviju, hoćemo da učestujemo i saradujemo na njenoj izgradnji i poradi toga Sokolstvo u pogledu izbora ima samo onaj put, koji je označen u gore spomenutim načelima.

ANTE TADIĆ (Smederevo):

Za što tešnju saradnju SKJ i ČOS na prosvetnom polju

Na svim poljima kulturnih, umetničkih, prosvetnih i socijalnih radova kod raznih naroda, ako im je idejaista, njihovi pretstavnici dolaze što češće u dodir, da bi izmenili svoje misli, i da bi se upoznali sa metodama, kako se izvesni radovi izvode kod jednih, a kako kod drugih, te da bi se upoznali sa uspesima, koje su kod toga postigli.

I u našem Sokolstvu bilo je zajedničkog rada na tehničkom polju između bivšeg JSS-a i sadašnjeg SKJ-a bratskog ČOS-a. Na prosvetnom polju pak nekog užeg i sistematskog rada po izvesnom programu nije bilo niti ga još ima. Najviše ako je bilo održano po neko predavanje ili govor kod nas ili kod njih od po kojeg sokolskog radnika prilikom prednjačkih tečajeva, prigodnih proslava, sletova, putovanja, i sada prilikom Tyrševa tečaja u Novom Sadu.

Uzajamno izvršavanje jednog programskog programa između SKJ i ČOS-a dovelo bi nas do mnogo veće spoznaje na sokolskom polju.

Sletovi su se do danas iskoristivali samo u tehničke svrhe, na kojima velike mase Sokola osim javnih vežbi i povorki nisu ništa drugo videle. Manji ih je broj, koji poseti akademije i izložbe. Tom prilikom masama je ne moguće upoznati prosvetnu stranu jednog ili drugog Sokolstva. Sletovi se održavaju u najpovoljnije vremensko doba godine, kada je moguće raditi otvorenome, a po sokolanama prestatje svaki rad, jer se posle sletova Sokoli razilaze na letovanje.

Sokolske priredbe i — ples

Dogada se tu i tamo, da sokolsko društvo priredi društveno veće ili koncert uz svirku sokolske glazbe. Za svaku takvu priredbu potrebna je dozvola sreskog načelstva, u kojоj pak treba izričito navesti, da je priredba bez plesa, i tada je priredba prosta od svih taksa. Dogodi se pak takođe i to, da uz prijatne zvukove glazbe parovi zažeđe da se malo i zavrte, i — kako exempla trahunt — primeri vuku, — cela se priredba tada pretvorit će u ples.

Kako su u takovim slučajevima mišljenja gledje dozvole plesa različna, u sledećem objasnićemo pravni položaj ovakvih slučajeva.

Istina je, da su sokolska društva oslobođena od taksa po tarifom za konku, ali nisu oslobođena od banovin-

Vidimo, da velikim sokolskim masama nije moguće dolaziti u dodir na zajedničkom prosvetnom polju, ali za manjim skupinama moglo bi da pade za rukom prirediti neke vrste prosvetnih sletova prilikom božićnih i uskršnjih praznika. Skupine jugoslovenskih i čehoslovačkih Sokola mogu biti dana uzajamno u većem broju da prisustvuju naročito priredenim prosvetnim programima, zborovima, sednicama, koncertima i t. d. u Jugoslaviji i Čehoslovačkoj u svrhu upoznavanja prosvetnog rada. Kakvi bi se programi pri tome izvodili, gde i u koliko raznih mesta, to bi jedan i drugi prosvetni odbor imao tačno unapred po dogovoru da uredi.

U letnjim mesecima jedan ovakav zajednički rad bio bi u najvećem delu društava nemoguć. Jedino bi se nešto dalo učiniti u onim mestima i društvinama, u kojima su kupatila, gde se saberi članovi iz raznih sokolskih jedinica.

Troškovi putovanja i boravak bili bi isti kao i prilikom sletova, jer umešto da se tri dana upotrebe za vežbanje, upotrebili bi se za prosvetne priredbe u mestima gde u najbližoj okolini ima više sokolskih društava. Ovakvi prosvetni skupovi mogli bi se prirediti u istim razmacima kao i sletovi i uvek u drugom kraju.

Savezni prosvetni odbor SKJ i ČOS teže oko toga, da bi se počeо rad zbljžavanja i na prosvetnom polju, a ovo nekoliko reći samo su jedan načaćeni predlog, kako bi se taj rad pojačao i unapredio.

skih i općinskih taksa na plesove. Ako je ples prijavljen, mora takođe i sokolsko društvo plaćati za mesta, trgovista ili selu od banovine predviđenu plesnu taksu, baš kao i općinsku. Ples je veseljačenje, koncerat pak umetnički užitak — i to dvoje treba strogo razlikovati, zato je takođe na ples i udaren tako razmerno visok porez. Ako se pak plesče bez dozvole, i, navedno, za stvar sazna nadležna vlast, jasno je, da mora takođe i sokolsko društvo platiti kaznu, i to u trostrukoj visini predviđenog poreza. Razume se, da kad te niko ne tuži, niko te i ne sudi, ali ipak u tome se ne sme grešiti.

Toliko na znanje svim onim društvinama, kojima ta stvar nije bila jasna. Izgovor — »nismo znali« — naravno

ne vredi, jer nepoznavanje zakona ne opravdava nikoga. Zato neka sokolska društva takođe i u tom pogledu budu oprezna, jer konačno niko nema novca suviše, a sokolska društva pak kad bi ga i imala, imala bi ga uvek u što da korisno ulože. J. A. M.

Sokolska radio-predavanja

Kako je već bilo i objavljeno u »Sokolskoj Prosveti«, Savezni prosvetni odbor organizovan je takođe i sokolska radio-predavanja, koja će preko radio-emisionih stanica Beograda, Zagreba i Ljubljane održavati naši poznati sokolski radnici.

Iz ciklusa ovakvih sokolskih radio-predavanja za septembar-decembar 1931. god. održana su već sledeće: dne 25. novembra »Slobodarski duh Sokolstva« — predavač br. Stevan Žarkula; 2. oktobra »Strajnost u službi i radu sokolskoj ideji« — br. Nenad Rajić; 9. oktobra »Morala snaga Sokolstva« — br. general Stevan Knežević.

Sledeća predavanja — koja će se inače unapred oglašavati preko »Sokolskog Glasnika« — drže se: dne 16. oktobra »Sokolstvo i narodna prosveta« — predavač br. prof. Milos Stanojević;

dne 23. oktobra (u 18:50 sati) »Značenje telesnog vežbanja u životu modernog čoveka« — br. dr. Rude Bičanić.

Predavanja se održavaju svakoga petka od 20. do 20:30 sati.

Povlaštena vožnja za članove Sokola SKJ na Slavonskoj podravskoj železnici

Primamo od direkcije Slavonske podravske železnice Belišće: Broj: od 1618/1931.

Naš raspis, koji smo izdali 9. jula o. g. pod brojem 1618 od ove godine u predmetu vožnji povlastica za Sokol kraljevine Jugoslavije nadopunjujemo time, da uslov za povlasticu, da Sokoli putuju u grupama od najmanje deset lica, ne važi za putovanje na godišnje skupštine, na kojima učestvuju obično jedan do tri delegata pojedinih sokolskih društava, pa usled toga članovi Sokola kraljevine Jugoslavije, kada putuju radi učestovanja na župskim ili saveznim skupština uživanju i u slučaju da putuju pojedinačno povlasticu u vožnji od 50% na taj način, što će im pri polasku kupljene cele karte važiti za besplatno povratak uz potvrdu o učestovanju na skupštini.

Pozdravi Savezu SKJ

Skakavac. Sa današnje konstituirajuće skupštine Sokolskog društva Vukmanić, župa Karlovac, šaljemo našem starešini kraljevini Petru i ostaloj upravi sokolski Zdrav! — Staršina Josip Crnković, tajnik Dragutin Muc.

Kumane. Sa vanredne skupštine Sokolskog društva u Kumanićima poždravljamo bratski Savez sa obećanjem, da ćemo se neumorno zalagati za sokolske ideje. Zdrav! — Staršina Šimšić.

Kresnice. Povodom ustanovitve Sokolske čete u Kresnicama pošljimo našemu Savezu krepki sokolski Zdrav! — Kresnice.

† Brat Petar M. Lazarević, pukovnik u penziji

9. o. m. umro je u Beogradu brat Petar M. Lazarević, artiljerijski pukovnik u penziji, novinar i istaknuti javni radnik naročito na sokolskom i socijalnom polju.

Brat Petar Lazarević rođen je 4. aprila 1877. god. u Kragujevcu. U vojnu akademiju stupio je god. 1893., iz koje je 2. avgusta 1893. izšao kao artiljerijski potporučnik; za kapetana proizveden je 1906., a za pukovnika 1915. godine.

† Brat Petar Lazarević

U oslobođilačkim ratovima, balkanskim i svetskom, brat Lazarević učestvovao je aktivno i odlikovao se na veoma istaknutim mestima. Posle rata, u svojoj slobodnoj otadžbini, bio je najprvo komandant puka u Valjevu, a zatim zastupnik komandanta divizije u Zagrebu. Penzionisan je kao pukovnik po svojoj molbi 1921. god.

Brat Lazarević, sem što je bio odličan i hrabar vojnik, on se bavio i vidno istakao i na publicističkom radu. Iz vojne literature izdalo je nekoliko poznatih dela, a veliki broj njegovih članaka izšao je u časopisu »Ratnik». Saradio je i u mnogim dnevnim listovima, a u 1922. god. postao je stalni saradnik beogradske »Politike«. Bio je takođe više godina predsednik Invalidskog udruženja.

Naročito je velik i plodan pokojnik rad u Sokolstvu, u kome je on tako odusevljeno i predano radio, poimence na njegovu širenju i to osobito u vojski. Za svog boravka u Zagrebu 1919. god. on je i tamo razvio svoju veliku aktivnost u idejnom i praktičnom sokolskom radu. I inače spremjan i bogate erudicije, energičan i do skrajnosti marljiv i istrajan u radu, on se i sa Sokolstvom upoznau u tančine i proučio ga, da bi tako što bolje koristio našoj sokolskoj i općoj nacionalnoj stvari. I u tom pravcu on je za sobom ostavio vidni i neizbrisivi tragova, obogativši našu mladu sokolsku literaturu lepim i vrednim delima. Naročito su poznati njegovi radovi: »Istorijski Sokolstvo«, »Istorijski gimnastički«, »Tyrš i Fügner«, »Sokolstvo i vojska«, »Sokolstvo i vojski« i »Tyršovo Sokolstvo u vojski«. Svojim tako

pravim, nesebičnim i plodnim radom u našem Sokolstvu, pok. brat Lazarević stekao je u sokolskim redovima zasljeni ugled i poštovanje. Za stečene zasluge, naročito kao oficira, br. Lazarević odlikovan je brojnim odličjima, među kojima su četiri Karadordeve zvezde sa mačevima i to II., III. i IV. stepena, te francuskim redom Legije časti.

Na sjajnom sprovođu 11. o. m. u Beogradu, ispratili su i Sokoli svoga brata i bivšeg starešinu društva. U ime Sokolstva oprostio se od pokojnika brat dr. M. Dragić, koji je u svom govoru između ostalog kazao:

»U svima tim radovima nalazi se potpuno ispravno shvatjanje jednog Sokola, koji i kao vojnik hoće da služi Sokolstvu. Twoje ideje, koje si tada izložio, mogle bi se formirati u geslu: »Ne militariziranje Sokola, već sokoliziranje vojske, da bi se obezbedita nacionalna budućnost, sloboda i napredak domovine«. Tu si istakao zdravu misao, da su sokolske vežbe u vojski samo jedan deo Sokolstva i da sokolski rad u vojski sa svojim kulturno-prosvetnim zadatkom ima cilj, da, kao što si ti rekao, »kod vojnika razvije samosvest nacionalnu i čovečansku, da se kod vojnika razvije ose-

ćaj bratstva i solidarnosti«. Kao rezultat tog tvoga rada, dragi brate Pero, jeste i veliki elaborat o odnosu Sokolstva i u vojski, koji si predao svojim pretpostavljenima.

Zbog svega toga rada stekao si sokolski ugled i renome u celom Sokolstvu, naročito u Zagrebu, a za tim u Beogradu, gde kao član župskog starešinstva i kao starešina Sokolskog društva Beograd I razvijaš uvek onu tebi svojstvenu energiju i rad. I rastao si se sa ovim životom radeći.

Ti si ujedno, kao član ugledne kuće »Politike« bio jedan od prvih, možda prvi energičan tumač u Sokolstvu putem dnevnje štampe. Na taj način upoznavao si i najširu javnost o vrednosti sokolskih ciljeva i Tyrševih ideja.«

Kad je br. dr. Dragić završio govor Sokoli su ispred crkve izneli kovčeg i stavili ga na lafet.

U ime Sokolskog društva Beograd I, čiji je raniji starešina bio pok. Lazarević, oprostio se na groblju br. Bakić, govoreći o zaslugama pok. Lazarevića za napredak ovog društva.

Smrću brata Petra Lazarevića nestalo je jednog odličnog rodoljuba i uzornog nacionalnog borca, a iz redova našeg Sokolstva pravog i čestitog braća, iskrenog i odusevljenog pobornika Sokolstva i njegove misli.

Neka je većan spomen i slava pok. bratu Petru Lazareviću!

*

KNJICE I LISTOVI

SOKO NA JADRANU.

Izšao je iz štampe br. 8—9 »Sokola na Jadrantu«, glasnika Sokolskih župa: Split, Šibenik-Zadar i Sušak-Rijeka sa sledećim sadržajem: S. Vrdoljak: † Ante Tommaseo. — S. V.: Slet Sokolstva na Jadrantu. — Stjepan Roca: Seoske čete iz Južne Srbije na Jadrantu. — Izveštaj načelništva o sletu Sokolstva na Jadrantu. — F. L.: 70-godišnjica dr. Josipa Scheinera. — Šime Poparić (D. Kaštela): Selo i mi. — Ljubo Montana (Šibenik): Zar preventivna cenzura? — Vesti iz župe Sušak-Rijeka, Šibenik-Zadar. — Šaljivi kut. — Iz uredništva.

Kao i svi dosadanji brojevi ove načelnice uredjane sokolske revije i ovaj broj, koliko svojim sadržajem toliko i svojom ukusnom opremom, sam se najlepše preporuča. Broj je ilustrovan sa nekoliko vrlo uspehljih slika. Izlazi mesečno u Splitu. Godišnja pretplata Din 24. — Cena pojedinačnom broju Din 2.

SOKO

Izšao je 10. broj »Sokola«, lista prednjaštva Sokola kraljevine Jugoslavije, sa sledećim sadržajem: Savezno takmičenje u odbojci u Mariboru. — Nešto o izboru vežba. — Savezna prednjačka škola 1932. — Sletovi župa. — Razno.

»Soko« izlazi svakog 10. u mesecu. Godišnja pretplata Din 30.—, pojedinačnom broju Din 2.—

Iz načelništva i tehničkog odbora Saveza SKJ

Iz sednice saveznog TO

od 13. oktobra 1931.

Za predsednika ispitne komisije Sokolske župe Zagreb određuje se zamenik saveznog načelnika br. M. Ambrožić.

Odredilo se je izvestitelje za zbor župskih načelnika, koji će se održati dne 17. oktobra u Beogradu i to: za izveštaje o saveznoj prednjačkoj školi u 1932. god. savezni načelnik br. Bajželj; o saveznom tečaju za laku atletiku u 1932. god. i o saveznom tečaju za vodnike dece u 1932. god. br. Keber; o prostim vežbama članstva za svesokolski slet u Pragu 1932. god. br. Stanić; o takmičenju za prvenstvo SSS savezni načelnik br. Bajželj; o stafetnom trčanju SSS br. Keber; o

posebnim nastupima župa SKJ u Pragu br. Mačus; o župskim sletovima u 1932. god. br. Stanić; o plivačkim takmičenjima i takmičenjima u odbojci Saveza SKJ u 1932. god. br. Keber; o pokrajinskim sletovima u 1932. god. br. Mačus; o predložima župskih načelnika br. Jeras; o predlogu komandne br. Trček.

Gledaju nastupa starijih članova na svesokolskom sletu u Pragu 1932. g. zaključuju se predložiti zboru župskih načelnika, da bi stariji članovi nastupili zajednički sa braćom Čehoslovaca. U kategoriju starijih članova ubrajaju se braća, koja su navršila 40. godinu.

Pravilnik o propisima za vojne olakšice Sokola, koje je odobrilo i izdalo Mnistarstvo vojske i mornarice, predložiće se na raspravljanje zboru

Skup usvaja zatim većinom glasova da sada stvorimo jednu zajedničku župu za Bosnu i Hercegovinu sa sjedištem u Sarajevu.

Dr. Besarović: Pošto je riješeno pitanje župe, ostaje da riješimo još i stvaranje pravila. — Zato predlažem, da se za stvaranje pravila izabere odbor.

Surutka: Ako će taj odbor biti u Sarajevu, onda će biti nemoguće biti članove njegove iz drugih mesta, a trebalo bi da i drugi u tome stvaraju pravila učestvuju.

Dr. Besarović: Ja mislim, da odbor u Sarajevu sastavi pravila, pa da se onda opet sazove skup gimn. društava, da se o pravilima izjave.

Perin: To ne bi bilo dobro činiti prije nego pravila budu dobro pretrešena i uređena.

Dr. Besarović: I tome bi se moglo tako doskočiti, da se pravila sastave i pošalju na pretres svima društvinama gimnastičkim. Svako to društvo imalo bi u roku od mjesec dana pravila predložiti i s primjedbama nazad povratiti.

Istom iz tog bi se na zajedničkom sastanku pravila definitivno stvorila i usvojila.

Skup: usvaja taj modus u stvaranju pravila, te povjerava posao oko toga Srpskom sarajevskom sokolu.

Dr. Besarović: Tim smo svršili prvu tačku rada, pa ćemo sada preći na drugu t. j. na pretres o imenu Srpskih gimnastika i demokratizma, jer nose na sebi žig vitešta sile i premoći. Kad bi stvarali samo junake vitezove, onda bi nam oni veoma dobro poslužili.

Sa imenom Soko već je medutim kod svih Slovaca spojen i pojam demokratizma i već je kod svih slovenskih društava usvojen.

župskih načelnika, jer isti nije u skladu sa predlogom sokolskog Saveza, a niti same organizacije, te je i nepraktičan.

Svoje predloge za zbor župskih načelnika poslale su župe: Ljubljana, Tuzla i Zagreb. O ovim predlozima savezni TO je već raspravljao i prema njima zauzeo svoje stanovište. Predlozi se odnose na sastav ispitnih komisija, pravilnika za javne nastupe, tapmičenja, znakova, proglašenja novih prednjaka i učešća na sletu u Pragu.

Prima se na znanje izveštaj brata Ilića i s. Ilić o okružnom sletu u Kušmanovu i Bjelovaru.

O pregledu prostih vežba u Ljubljani, Sarajevu i Zagrebu izvestili su s. Skalarjeva i br. Stanić.

Saobraćajni otsek izradio je i predložio saveznom načelništvu pravilnik o olakšicama na železnicama i brodovima u državnoj eksplataciji za članove Sokola kraljevine Jugoslavije.

Načelništvo Sokolske župe Kranj pozivlje se, da istraži stvar glede plakata, s kojim je Sokolsko društvo Kranj pozivalo na sportski dan i na sportsko društveno veče, jer odnosni plakat ne odgovara obliku objava sokolskih priredaba.

Župa Bjelovar

ŽUPSKI STATISTIČKI OTSEK.

Dne 21. septembra o. g. konstituisan je statistički otsek Sokolske župe Bjelovar, u koji su ušla kao članovi i saradnici braća: Cvijanović Svetozar, referent za članstvo, Damjanović R. Grozdan, narednik 42. peš. puka, referent za naraštaj i seoske sokolske čete i Hitrec Roko, narednik vodnik, referent za vojne poslove.

Rad u otseku podjelen je tako, da se mogu poslovi redovno opravljati, a tokom ovog i idućeg meseca održaća se po dvojici članova otseka pregled statističkog poslovanja društava u mestima Bjelovar, Daruvar, Križevci, Koprivnici, Grubišno polje i Virovitici, u koja mesta će biti pozvano po više okolnih društava i seoskih sokolskih četa.

Brodno stanje župe koncem godine 1930. pokazivalo je 26 društava i 14 seoskih sokolskih četa sa 2188 m. članstva, 261 ž. članstva, 76 m. naraštaja, 27 ž. naraštaja, 300 muške i 135 ženske dece, ukupno dakle 2990 sokolskih pripadnika.

Tekom ove godine osnovano je još 16 društava i 13 seoskih sokolskih četa, te se koncem septembra ove godine iskazuje stanje župe sa 3161 m. članstva, 430 ž. članstva, 466 m. naraštaja, 160 ž. naraštaja, 507 muške i 286 ž. dece, ukupno dakle 5010 pripadnika u 42 društva i 27 seoskih sokolskih četa. Prema tome ukazuje se porast od 2020 sokolskih pripadnika.

Prije gore izloženom jasno se vidi, da je Sokolstvo u župi Bjelovar uznapredovalo i došlo do zamernog razvijanja, a nadamo se, da će se i još više širiti, jer je narod na području Sokolske župe Bjelovar došao na mesto gde se kaže: jedan narod i jedno nacionalno osećanje, pred čime je sva tradicija naših plemena pripala slavnoj prošlosti.

Po samoj statistici možemo kazati, da naše Sokolstvo zaista stoji u jeku širenja, jer izložene cifre pokazuju jasnu sliku napretka, a iste se zasuvaju na apsolutnoj tačnosti.

Na osnovu ove statistike mi se možemo radovali, što Sokolstvo u istini pokazuje silan napredak.

Današnje Sokolstvo je velika nacionalna škola, u kojoj se stiču svi vaspitni smerovi, i ista ima zadatak da od današnje sokolske omladine stvari potpune ljude. — Zdravo! — Statističar župe Vuković, referent članstva Cvijanović, referent naraštaja Damjanović.

Župa Celje

SEJA ZBORA DRUŠTVENIH DELEGATOV

dne 11. oktobra 1931. v Narodnom domu v Celju.

Zupni starešina br. Smertnik je ob 10. uru otvoril sej, pozdravil navzoče i konstatiral, da je sejja sklepcna, ker je izmed 56 včlanjenih edinic navzočih 48. Izmed odsotnih 5 članov uprave se je pismeno opravičil brat Milost. Po župni glavni skupščini nismo imeli prilike da bi se sestali in u naših zadevah skupno posvetovali, zategadelj je bilo sklicanje župne odborove seje potrebno.

Prvi je podal svoje poročilo župni tajnik br. Čepin, ki se glasi:

Od zadnje župne glavne skupščine dne 22. februarja t. l. v dobi 7 mesecev, je Sokolska župa Celje obogatela za 16 društav in 6 čet, tako da tejetemo danes 50 društav in 6 sokolskih čet, pri čemur upoštevamo, da se je Sokolska župa Globoko preosnovala v društvo. Ta velik skok v številu društav je povzročilo seveda posavsko okrožje, ki se je odcepilo od zagrebske in prestopilo k celjski Sokolski župi. Na novo so bila po zadnjem običenem zboru ustanovljena društva Gomilsko, Kozje, Zidan most in Artiče, nadalje vse dane včlanjenje čete Dramlje, Motnik, Orla vas, Sv. Jurij ob Taboru, Trnove-Ljubečno in Žusem, po največ meseca februarja in marca, ker doba javnih nastopov ni za ustanavljanje novih edicic. Najmlajša edinica v župi je Sokolsko društvo Artiče, ustanovljeno 22. septembra t. l.

Z

prijavila, bratska društva Dol, Mozirje, Rogaška Slatina, Rogatec in Sv. Jurij. Rogatec je nastop sicer prijavil, moral pa ga je pozneje opustiti. Toda to nikakor niso društva, ki bi ne sodelovala. Vseh navedenih 5 društva je na župnem zletu sodelovalo, le preobilica letosnjih javnih nastopov jim je vzel možnost lastne prireditve. Izmed četnega nastopila četi Sv. Jurij ob Taboru in Trnovlje-Ljubecno. Kadar bodo zbrani podatki vseh edinic o letosnjih javnih nastopih, bomo skušali sestaviti tabelo, ki bo primerjala število vseh telovadčevih pripadnikov na teh številnih nastopih.

V župi se izogibljemo papirnatih društev. Dosti je še krajev, ki so si želeli ustanoviti sokolska gnezda, toda ni onih, ki bi zmogli gnezdo splesti takšno, da bi držalo in se v njem dobro počutilo. Napredovali smo tako daleč, da nam nikakor ni treba prehitrevati z ustanavljanjem novih društev. Ko bi nam šlo za število edinic, bi jih prav lahko podvajali. Slabo bi služili naši organizaciji z edinicami, ki bi svoje delo pokazale enkrat na leto s prireditvijo kakšne vinske trgovine, skupni sokolski stvari pa bi radi svoje šibkosti ne mogle ničesar prispetiv.

Pogosti javni nastopi prekomerno obremenjujejo naše telovadče članstvo. Razumljivo, da morajo društva prijeti javne nastope, predvsem da pokažejo članstvu in javnosti upravičenost obstoja in da nudijo svojim pripadnikom priliko pokazati, kaj zmorejo. Sili jih do tega tudi razlog, da si poiščajo finančnih virov. Tekmovanje v javnih nastopih more biti naši organizaciji le v korist. V škodo je pa tedaj, ako se ti nastopi v gotovem ozkem okolišu zaporedoma ponavljajo in tako članstvo zaposlujejo vsako nedeljo, kajti priznati morate, da nastopajo po ogromni večini sloji, ki so navezani na skromne mesečne prejemke ali ki sicer tudi drugače ne živijo v najpovoljnjejših gmotnih odnosajih. Petičnih ljudi vidimo malo v rdeči srajci, še manj v telovadni obleki.

Zdi se mi umestno, opozoriti brate delegate in sestre delegatinje, da se z društvu svojega okoliša če mogoče še pred rednimi občnimi zbori pogajajo, kako si bodo nastope razvrstili, uvažajoč vsesokolski zlet v Pragi. Ekonomična razvrstitev javnih nastopov ne bo telovadčev preobčutno prizadela in bo prožila možnost do boljšega obiska prireditve. Društvene prireditve se najomeje le na lastni okoliš, vabilo oddajnejšim društvom pa opustijo. Ako se bo postopalo v tem pravcu, bo obremenitev posameznih društev vsaj vzdružna. Datumini javnih nastopov se najpravočasno sporočijo župi, da jih objavi v okrožnici in »Sokolskem Glasniku«. Letos se to ni dobro obneslo, ker so nekatere društvene uprave malo pred napovedanim dnem sklepale o nastopih in je bilo raditev nakopičenje prireditve na en in isti dan neizogibno. Visoko število edinic, ki utegne do prihodnje pomladu še narasti, nam narekajo previdno porazdelitev. Naša želja je, da pride vsako društvo in četa na svoji račun in je dolžnost vseh, da se po ravnonar navedenem medsebojno podpirajo.

V naših društvih se pogosto povajljajo spori, po večini gre za osebnosti. Zahteva se od župne uprave posredovanja, četudi bi se to delo lahko župi prihranilo. Napačno tolmačenje poslovnikov in pravilnikov je včasih vzrok, da se mora župa vendarle lotiti neprijetne zadave. Dostikrat proučijo bratje funkcionarji pravilnike površno. Izkazalo se je, da bi v največ primerih lahko društvene uprave brez-

plodne osebne spore z mirnim in razumnim posredovanjem same poravnale. Neredko so vroči takim sporom nepopustljivost, prevelika občutljivost in neuvidevnost. Mnogokrat je tudi pravica na nasprotni strani. Če se bomo spoznavali samega sebe, bodo imela društvena razsodišča malo posla. Imamo vse važnejše naloge, kakor ukvarjati se z notranjimi prepriki. Dostikrat, da nam naši nasprotniki skušajo otežkočati delo, pa bi se sami med seboj ne razumeli.

Opažamo, da pri društvenih odlagajo med letom razni funkcionarji svoja mesta, ne da bi imeli tehnih razlogov. Že skupščina bivšega JSS v Djakovem je sklenila, da ne sme nihče brez zadostno podprtih razlogov odložiti mesta, dokler se ne vrši redni letni občni zbor. Zlasti odlaganje odgovornih mest med letom lahko povzroči društveno znatno škodo in je takšen izstop smatrati kot umik pred letnim obračunom.

Naredbe, ki jih je izdal bratski Savez, smo objavili društvom v okrožnicah. V »Sokolskem Glasniku« so bila objavljena nekatera dopolnila, načinjajoča se na pravilnike, kakor »izvršni odbori«, obračunavanje poreza pri novoustanovljenih društvih in dr.

Župa Cetinje

SOKOLSKO DRUŠTVO JOŠICA-DURIČI

Ovo društvo osnovano je u među aprili prošle godine. Ukupni broj članova je 73, naraštaja 8, mu-

žlost, te je učestvovalo na Cetinju župskom sletu dne 12. jula o. g. sa 10 članova vežbača, kao i kod nastupa br. društava Lastva i Prčanj. Društvo je kroz ovo kratko vreme priredilo i nekoliko zabava i posela te jednu akademiju.

Zdaj se mi odveč poudarjati, da se administrativni posli pri župi z vso silo kopijo. Vprašanje časa je, kako dolgo bodo to zmogli obvladati posamezni funkcionarji izven svojega poklica.

Župa je začasno brez prosvetarja. Nameraval sem na podlagi mesečnih izkazov podati tudi za ta resort poročilo, ker pa prosvetno delovanje v dobi javnih nastopov ni bilo posebno živalno, ni posebne škode, aka poročilo izostane.

H koncu bi opozoril na 1. december, na sokolski praznik. Naj bi ga naša društva in čete tudi letos proslavila na takoj dostenjen način, kakor lani. Če bodo uspehi večji, bo tudi naše veselje večje.

Vstopamo v Tyršovo leto. Naše delo bodo posvečeno prestolici bratske Čehoslovačke. Želim, da bi letosnji župni zlet prihodnje leto obnovili v Pragi.

(Konec v prihodnji številki.)

Člansvo Sokolskog društva Jošice - Duriči

ške i ženske dece 32, a članova sa odorom 13.

Društvo nema vlastitih prostorija, no sasvim tim pokazalo je svoju aktiv-

nost, te je učestvovalo na Cetinju župskom sletu dne 12. jula o. g. sa 10 članova vežbača, kao i kod nastupa br. društava Lastva i Prčanj. Društvo je kroz ovo kratko vreme priredilo i nekoliko zabava i posela te jednu akademiju.

Ovo društvo ima sve uslove za uspešan razvitak, a pogotovo ako reši važno pitanje, pitanje sokolskih prostorija.

društvi je to mogoče resnica, povsod pa gotove ne. V drugih župah dobre društva potrebljeno podporo. Tudi pri nas bo morala uprava nekaj več žrtvovati.

Ker je bil tečaj namenjen predvsem vodnikom naraščaja in dece, je bila tudi razdelitev telovadnih ur nekoliko drugačna kot sicer. Izkušnja je namreč pokazala, da v 14 dneh nikakor ni mogoče obdelati našega telovadnega sistema v toliki meri, da bi znali bratje in sestre poznejše v praksi vzet iz sestava ono, kar je primerno za telovadbo mladine. Župni T. O. je torej odobril načrt, po katerem je bilo mogoče udeležencem v zadostni meri raz-

drug Drugo je pitanje, šta ćemo sa svečanim odjelima »Dušana Silnoga« i »Obilića«, ako primimo sokolska odjela. Ja mislim, da bi se ta odjela mogla upotrebiti samo za reprezentaciju pri svečanim skupovima društva. Mi u Sarajevu nijesmo htjeli da naručujemo odjela upravo zato, što smo čekali na ovaj skup i njegov zaključak glede odjela.

Suturka: I mi u Banja Luci nemamo odjela, i to zato, što je večina članova siromašnih, pa nijesmo mogli nabaviti odjelo »Dušana Silnoga«. Zato podupirem prelog Dra. Besarovića, u pogledu uzimanja sokolskoga odjela.

Milić: Odjelo Dušana Silnoga ne samo da je skup, nego je i veoma nepraktično. Oblačiti se mora uvijek s tudom pomoći a dok se i tako obuče treba puno vremena. Ljeti je opet radi težine prosti nemoguće nositi odjelo.

Perin: Za »Obilića« bi bila velika žrtva kad bi morao baciti odjelo »Dušana Silnoga«, jer takova odjela večinu članova dosta žrtava stalo. Pa ipak bi odbor ostavio to odjelo i uzeo bi kakvo druge, ali ne odjelo koje slijepe oponaša sokolsko odjelo.

Br. Besarović: Pitanje odjela nije samo pitanje ukusa več i materialnega. Pri ovome pitanju ne smejmo gubititi izvida, da je največ broj naših članova materialno slabo stao. Odjelo ne smije dakle biti skupo, jer bi ga samo bogatiji članovi mogli nabaviti.

Ako hočemo da i u ovom držimo neku

zajednicu, držim da nema podesnijega odjela nego što je sokolsko, koje je jeftino te će biti i najsiromašnijem članu moguće, da ga nabave.

Ako bi postajala bojazan, da se ne izgubimo medu ostalim Sokolovima radi zajedničkoga odjela, onda bi mogli užeti kakav poseban znak — ma da ja nijesam zato.

Dr. Besarović: Kad sam bio na sletu župe fruškogorske u Ravanici, vidio sam neke razlike i kod njih u odjelu. Ali je baš sada župa zaključila, da se te razlike ukinu pa da svima imaju jednakokološko odjelo. Što se tiče jednakosti sa hrvatskim i češkim sokolima, odjelo nas neće promjeniti, jer mi imamo čistu oznaku Srpski Soko.

Gjurić: Ako budemo stvarali posebna odjela sokolska, onda ne smijemo užeti bosanski motiv kao glavni nego srpski. Ja mislim u ostalom, da ovo pitanje ostavimo otvoreno, pa da stupimo u pregovor sa ostalim gimnastičkim društvima srpskim.

Dr. Besarović: To bi bilo dobro, ali ja mislim da bi se u najboljem slučaju mogla zaista samo kapi mijenjati, drugo što mijenjati, niti bi bilo praktično niti dobro.

Perin: Neka slovenska društva sokolska imaju čizme a neka nemaju. Šta je dakle pravilo: čizme ili cipele?

Rajić: I tu je materialno pitanje članova odlučujući faktor. Cesi, koji su sokolsko odjelo uželi, nose čizme. Kod Hrvata dijelom nose, a dijelom i kod Slovencata isto tako.

Tega društvo nismo sporočali, ker je »Sokolski Glasnik« za vsakega funkcionarja uradni list, katerega mora imeti vedno pri rokah. Izsel je tudi nov pravilnik o vojaških olajšavah za člane Sokola.

Zdaj se mi odveč poudarjati, da se administrativni posli pri župi z vso silo kopijo. Vprašanje časa je, kako dolgo bodo to zmogli obvladati posamezni funkcionarji izven svojega poklica.

Župa je začasno brez prosvetarja. Nameraval sem na podlagi mesečnih izkazov podati tudi za ta resort poročilo, ker pa prosvetno delovanje v dobi javnih nastopov ni bilo posebno živalno, ni posebne škode, aka poročilo izostane.

H

koncu bi opozoril na 1. decembra, na sokolski praznik. Naj bi ga naša društva in čete tudi letos proslavila na takoj dostenjen način, kakor lani. Če bodo uspehi večji, bo tudi naše veselje večje.

V

stopamo v Tyršovo leto. Naše delo bodo posvečeno prestolici bratske Čehoslovačke. Želim, da bi letosnji župni zlet prihodnje leto obnovili v Pragi.

V

zavetju.

V

tečaju.

V

članku.

V

člana.

V</

nega gospodarskega odseka v obširni spomenici sklenjeno s o g l a s n o, da društvo upoštevajoč splošno gospodarsko krizo in skrajno neugodne gmotne prilike svojega članstva do nadaljnje ne bo več prirejalo svoje tradicijonelne maškarade. Ta sklep se je priobčil tudi župni upravi.

Poročil se je 19. septembra t. l. društveno načelnik brat Lojze Vrhovec z društveno prednjacico in agilno vodnico ženskega naraščaja sestro Pavlo Gjudovo. Temu svečanemu dogodku sta prisostvovala kot priči društveni starosta brat Kajzelj in bivši društveni načelnik brat Rudolf. Ženinu je priredila društvena uprava skupno s prednjakim zborom »Fantovski večer«, ki ga je posetil brat dr. Viktor Murnik. Po nagovorih na ženina, izrečenih po bratu Kajzelju, bratu dr. Murniku, podnačelniku in članu prednjaka zboru se je razvila intimna in živahnata zabava, ki je na žalost le prehitro končala.

IZLET V GERVOV V SREZU ČA-BARSKEM.

Ze več let prieja Ljubljanski Sokol uspele izlete k župnim društvom ali sam ali pa v družbi bližnjih bratnih društv. Za prihodnji izlet je društvena uprava izbrala prijazno Gervovo v srezu Čabarskem, kamor hoče povesti svojo članstvo v posesti k tamkajšnjemu agilnemu društvu, in sicer po vesokolskem zletu v Pragi. Ta sklep se je obenem priobčil župni upravi. Glede dneva, potnih disposicij in ostalih navodil bo društvena uprava pravočasno obvestila svoje članstvo in ostalo sokolsko javnost čim bo postala zadeva aktualna. Za enkrat prosimo, da vzamejo ljubljanska in okoliška društva ta ukrep v ozir pri določevanju svojih prireditvev.

Zupa Osijek

IZ NAČELNIŠTVA ŽUPE.

X. sednica načelnosti održana je 27. IX. o. g. v Osijeku g. g. Na toj je sednici odobren izveštaj za načelnika Saveza u pogledu raspodele rada za apsolvente 6-mesečne prednjake šole. Brat Babić je održati 3 okružna prednjaka tečaja i to v Belom Manastiru za jedinice u Baranji, u Donj. Miholjcu i Podr. Slatini. Postoji mogučnost priredebiti slični tečajevi v Vinkovcima in Našicama. Raspolored tih tečajev sastavio je brat Babić u sporazumu sa načelnikom župe. — Načelnik župe podnosi izveštaj o sletu okružja Brod u Sibinju 6. IX. — Primljena je ostavka br. M. Sile na načelninstvu okružja Slav. Brod radi preseljenja v Osijek. Zaključeno je pismeno se Zahvaliti br. Sili na radu v okružju. Načelnikom okružja imenovan je br. A. Sieber, načelnik Sokolskog društva Sibinj. — Primljena ostavka sestre Milice Stražnický na dužnosti načelnice okružja Vinkovci. — Načelnistvu Saveza dostavljeni su podaci o članovima načelninstva župe, župskog T. O. — a i o načelninstvima pojedinih okružja. Društvo je upučena okružnica glede ispitna prednjaka i apsolventa 6-nedeljne šole ČOS. — Zaključeno je na sednici zboru župskih načelnika delegirati u Beograd 17. X. brata M. Kvapila i s. S. Kovalsku. — Za ispravak prostih vežbi za Prag, koji će biti 18. X. u Beogradu, delegiraju se: s. Kovaljska i Suvova i brača Sijanović, Safar i Babić. Priključuje se još: br. Spernjak i Glasner te s. Kruchova. — Primo se na znanje izveštaj načelnika župe da se sa novim mesečnim stat. kartama ima mnogo posla, jer večina jedinica ispunjava karte pogrešno. Br. Kvapil napisače opširnije upute za vodenje statistike o pohadanju vežbi, te će iste predložiti na idučoj sednici načelninstva župe. — Primo se na znanje izveštaj br. Babića o sudelovanju na utakmicama za savezno prvenstvo v odbojci u Mariboru. Vrsta članova Sokolskog društva Vukovar, koja je reprezentirala našu župu, probila se čak do finala, gde je izgubila sa Maribrom 15 : 10. — Br. načelnistvu Saveza dostavljen je predlog, da se proglasti neobveznost upotrebljavanja »Pravila i pravilnika J. L. A. S.« za nas, jer su tablice za naše prilike previsoke. — Primljen je predlog načelnika župe, da se raspisne načeljaj za proste vežbe muške i ženske dece i odobren koncept načeljaja.

PROSLAVA 6. SEPTEMBRA.

(Nastavak.)

Ceta Bingula prisustvovala je službi Božjoj, a zatem je načelnik održao predavanje o značenju dana.

Ceta Čerljiva proslavila je 6. septembra v zajednici sa školom. Načelnik čete, koji je ujedno i upravitelj šole, održao je predavanje o značenju dana.

Ceta Gornji Miholjac je prepodne prisustvovala blagodarenju, a popodne je priredila svoju prvu javnu vežbo sa sledičnim programom: proučevanje ne bovego o značaju dana posle kojega je ovtviralna himna. Sledilo je 10 telovežbenih tačaka: ž. d. (2 tačke), ž. n. (1 tačka), članice (2 tačke), članovi

(3 tačke), a na koncu još je odigrana odobjoka izmedu čete G. Miholjac i društva Podr. Slatina. Posle programa: narodno veselje sa igrankom. Usprkos ružnog vremena bio je uspeh v svačem pogledu odličan. Što je najvažnije, opaža se sve jače interesovanje sela za Sokolstvo. Uspehu su mnogo doprinela brača i sestre iz jedinica: Cabune, Podr. Slatine i Sopja te načelnik čete svojim agilnim radom.

Društvo Mihaljevi održalo je na dan 6. septembra pre podne svečano sednico, a posle prisustvovalo je članstvo čete u lepom broju javnoj vežbi u Kapitolu.

Društvo Nijemci proslavilo je ovaj dan time, što je upravni odbor sa članstvom prisustvovalo s prednjakim zborom »Fantovski večer«, ki ga je posetil brat dr. Viktor Murnik. Po nagovorih na ženina, izrečenih po bratu Kajzelju, bratu dr. Murniku, podnačelniku in članu prednjaka zboru se je razvila intimna in živahnata zabava, ki je na žalost le prehitro končala.

Ceta St. Mikanovec održala je pre polaska na službu Božju sastanak članstva svih kategorija, na kojem je naročito školskoj in inoj omladini svestreno rastumačen značaj dana. Posle otpevane himne in nekaj rodomljubnih pesama, pošlo se na misu zahvalnicu.

Jedinice okružja Slav. Brod t. j. društva: Brodski Drenovac, Brodski Varoč, Garčin, Oriovac, Sibinj, Slav. Brod, Trnjani in Vrpolje te čete Andrejevc, Čajkovci, Podvinje, Slobodnica, Svilaj proslavili su 6. septembra zajednički i to na okružnem sletu u Sibinju, kojom je prilikom tamo održano veliko slavlje, jer je toga dana također svečano otvoren novi Sokolski dom društva Sibinj. O toj lepoj slavi i predrebli večnih dimenzija biće još na ovom mestu govora prigodom prikaza sviju ovogod. okružnih sletova naše župe.

Jedan deo jedinica okružja Slav. Požega t. j. društva i čete Buk, Kaptol, Mihaljevi, Pletenica, Radovanci, Slav. Požega, Velika i Vilič-Selo proslavio je taj dan zajednički i to na uspejnoj javnoj vežbi društva Kaptol. Dopodne je društvo korporativno sa glazbom i zastavom prisustvovalo blagodarenje. Popodne su stigle navedene jedinice iz požeškog okružja. U 15 sati krenula je povorka, u kojoj je bilo 284 Sokola i Sokolica u odori. Na vežbalisti se skupio veliki broj publike (oko 2000 gledalaca). Pozdravnim govorom starašine počela je javna vežba. Program je bio obilan i dosta efektivno izveden. Lep su dojam učinile vežbe m. n. (Kaptol) sa puškom, seljački radovi članova (Radovanci), vežbe članica (Pletenica), skupine m. n. (Kaptol) i vežbe članova (Velika). Osobit je utiskan ostavio nastup naše junaka vojske. Cela priredba je kao manifestacija vrlo lepo uspela, pa naročito u tom pogledu mogu braća iz Kaptola biti ponosni na lepom uspehu ove manifestacije sokolske misli na selu. Sa tehničke strane treba prigovoriti malom broju vežba pojedinih kategorija, koje su na javnoj vežbi nastupile. U buduću treba baš tome posvetiti što više pažnje. Istodobno treba ograniciti samostalne nastupe pojedinih jedinica, koji su često problematične vrednosti. Posle izvršenog programa razvila se veselica, na kojoj je održano nekoliko lepih zdravica.

(Izveštaji o proslavama 6. septembra završiće se u sledećem broju.)

RAD PO DRUŠTVIMA I ČETAMA.

Društvo Sopje, ova naša mlađa jedinica tik Drave na našoj granici prema Madžarskoj nastupila je 20. septembra o. g. prvi put na svojoj javnoj vežbi. Vreme mutno jesensko, ali to nije smetalo dobro volji domaćih, a ni pozrtvovnosti susedenih Sokola iz Čadavice i Gor. Miholjca.

1. tačka programa: proste vežbe dece (belovarske župe). Nastupa 120 dece iz Noskovaca, Predrijeva i Sopje. 2. tačka: 40 dece iz Kapinaca sa kombinovanim prostim vežbama za dečake i devojčice. 3. tačka: ritmička vežba naraščajki (domaćice). 4. tačka: (proste vežbe župe Osijek) izveo je naraščaj muški iz Čadavice. U 5. tački nastupili su domaći članovi i gosti sa belovarskim župskim prostim vežbama (36 članova). U 6. tački nastupili su domaći sa prostom vežbom »Petorece«. Konačno je 7. tačka — vežbe članova na preči i na ručama — izvedena je društvo išao u susret i br. Franjo Kukulić, koji je besplatno dao električnu rasvetu za prikazivanje filmova sitnoj deci.

Primetili bi, da se drugi put kod prikazivanja filmova ili inace kod prednaboju kojima budu prisustvovala sitna deca, sokolska i školska, što se tiče ulaznine uredi tako, da se društvena uprava paušalno pogodi sa operatorom i vlasnikom filma, pa da se potrebni iznos skupi samo od imenovanje dece, a na priredbu da se onda povedu sva deca bez razlike.

Društvo Belišće može u svom dosadašnjem radu da registrira dve, jake aktívne stavke, dva značajna dana:

28. juna 1931. proslavio se »Vidovdan« svečanom matinejom. Kako bi novi i mladi Sokoli bolje shvatili sokolsku misao, održao je brat Reis Gašo osam dana ranije informativno predavanja. Predavanja su nadavesne uspeli te se mladom predavaču sa svih strana čestitalo. Vidovdanska matineja započela pozdravnim govorom brata načelnika, a školska deca deklamirala su prigodne pesme i odigrala igrokaz »Vidovdan« od Z. Špoljara. O značaju dana s istorijskim prikazom govorio je društveni proučevanje. Članice

su veoma skladno odvežbale proste vežbe s. Kovalske. Velikim odobravanjem pozdravljena je deklamacija Iljeve »Mírno pobede« odlično izvedene po bratu Reisu. Sa upravo pesničkom zaključnom reči brata starešine završila je ova uspela matineja, na kojoj je bilo više od 600 lica prisutnih. — 2. augusta 1931. bio je drugi značajan dan za čitavo Belišće. Toga dana se održala odlično uspela javna vežba. Taj nastup bio je prvi u ovom mestu od postanka sokolske jedinice. Pošto je ta priredba bespikorno uspela, ostavila je dubok dojam u pučanstvu, pa je s tim prokrenut put i osiguran daljni razvoj Sokolskog društva. Materialni uspeh nije izstao kod ogromnog poseta cele okolice. Javnu vežbu su aktivnim učeščem upotpunila društva: Ben. Magadenovac, Valpovo i četa Torjanci.

Zupa Sušak - Rijeka

SOKOLSKO DRUŠTVO RAB.

Prikazivanje filma o svesokolskom sletu u Beogradu. — Koruški dan.

Rad Sokolskog društva u Rabu u novom Sokolskom domu Miroslava Tyrša lepo se razvija i nastavlja. Napredak u tehničkom radu ide napored sa prosvetnim radom. Sve kategorije marljivo i redovno vežbaju, a izvan sati vežbanja drže se predavanja i sastanci.

Cim se je saznao za prikazivanje filmova o sokolskom sletu u Beogradu po dvoranama sokolskih društava, odmah je društvena uprava rapskog Sokola poduzela sve da do prikazivanja filmova dode i u Rabu. Društvena uprava je u svojem nastajanju uspela. Dana 8. oktobra o. g. naveč napuni se je nova velika dvorana članstvom i ostalim gradanstvom da prisustvuje prikazivanju filmova. Za više od dva i po sata prikazivani su filmovi i to: boravak našega starešine Saveza, Nj. Kr. Vis. prestolonaslednika Petra na Primorju u Dalmaciji. Iza toga prikazivan je film o krštenju velikog luksuznog parobroda Jugoslovenskog Loyda »Kraljice Marije« i prvo putovanje »Kraljice Marije« iz Splita uzduž naše lepe obale do Kotora. Sokolstvo je pak naročitim interesom, osobito ono članstvo koje nije imalo mogučnosti i sreće da prisustvuje u Beogradu lanske godine na sletu, pratilo film o našem uspeli I. svesokolskom sletu Sokola kraljevine Jugoslavije u Beogradu 1930. god. Toga večera članstvo i gradanstvo izšlo je zadovoljno iz lepe dvorane sa željom, da se ovakvim predbama opet nastavi.

Uprava Sokolskog društva te naš društveni proučevanje br. Žuklić nije se zadovoljio samo sa priredbom za članstvo i gradanstvo, nego je priredba i naročita posebna priredba za sitnu sokolsku i malu školsku decu. Prikazivanje filmova za decu vršeno je u prošli petak 9. oktobra posle podne. Na priredbu došla su sva školska deca osnovne škole u Rabu. Naročito je pojavno, da je vodeno računa i o ostaloj školskoj deci na našim bližnjim selima na otoku, pa su sa svojim nastavnicima i nastavnicama stigle na priredbu i školska deca iz sel Barbat na Rabu i iz Supetarske drage. Bio je to pravi praznik za našu decu. Prikazivani su svi filmovi kao i dan ranije za odrasle. Pred svakim prikazivanjem naš društveni proučevanje br. Žuklić razlagao je u kratko na njemu svojstven način oko brige za podizanje naših mališana značenje slika, značenje sokolskih sletova i t. d. Deca su bila razdražana, te su glasno čitala napise filma i poklicima pratila prikazivanje, a kada bi ugledali sliku Nj. Kr. Vis. prestolonaslednika Petra u sokolski odori prolamala se je velika dvorana od dečjih poklikova »Zdravol« i »Živio«. Deca, sva zadovoljna, nakon priredbe otišla su svojim kućama, željno i nestreljivo čekajući, kada će ih opt potestiti u novi Sokolski hram Miroslava Tyrša u Rabu, da se zadovoljna uče i veseli.

Hvalevredna je ova akcija društvene uprave, a napomenuti je, da je društvo išao u susret i br. Franjo Kukulić, koji je besplatno dao električnu rasvetu za prikazivanje filmova sitnoj deci. Iza proba sa muzikom, koje su održane na vežbalisti, svrstanja je povorka i krenula u grad radi sudelovanja na vojničkom defileu. Posle defilea krenula je povorka pred Sokolski dom, gde je obavljeno osvećenje kamena temeljca. Točni prilikom su govorili starešina društva, starešina župe i vežbališnik uprave Saveza.

Sokolsko društvo Tuzla podižući svoj dom, koji po previšnjem odobrenju nosi ime »Sokolski dom Kralja Aleksandra I.«, čini jedno ogromno i zamašno delo, koje će tek budućnost moći pravo oceniti. Verujemo, da će novi dom biti mesto, gde će se naročito mladež rado sastajati na sokolskom radu. Verujemo, da će imponantni Sokolski dom doprineti razmahu Sokolstva u gradu Tuzli.

Na banketu, koji se održao u Oficirskom domu, palo je ne samo mnogo rodoljubivih i sokolskih zdravica, nego je sakupljena i zamašna svota za gradnju doma. I ovom prilikom pokazalo je gradanstvo Tuzle koliko materialno doprinosi širenju i napretku sokolske ideje.

Javni čas održan je u 16 sati na Wilsonovom trgu, na kojem su nastupili pretežno naraščajci. Nastupilo je: 69 članova, 156 članova sokolskih četa, 32 članice, 48 muških naraščajaca, 35 ženskih naraščajaca i 28 dece Sokolske čete Husina. Sve su kategorije nastupile u I. i II. prostoj vežbi za Prag, a deca u vežbama sa puškom. Na spravama su nastupile dve dobro izvežbene vrste članova (preči i ruči), a istovremeno odigrana je odbojka izmedu članova Lukavca i Zvornika. Ovo je prvi put da nastupamo sa odbojkom pred javnost. Po završetku javnog časa predložen je starešini župe zastave pobedničkim društвима: člansku Brčkom, naraščajsku Kreki. Tom činu prisustvovao su sve naraščajske vrste. — Načelnik župe. (Konac.)

ju preko Koruške na Jadran. Izneo je prilike za vreme samog plebiscita, ulogu Sokolstva u Koruškoj za vreme naše okupacije, te same ishod plebiscita. Pozvao je sve sakupljene, da bar jednom u godini, jedan dan, posveti mislima našoj podjarmljenoj braći u Koruškoj, a sve u nastojanju, da ta naša brača dodu do svoje kulturne autonomije i slobodnog gospodarskog razvijanja, na što se je i Austrija mirovnim ugovorom obvezala, a kojih se utančenja ne drži. Predavač završio je svoje predavanje stihovima pesnika Medveda:

Vrbsko jezero, kras Korotana,
Biser prirodne lepote — znaj,
Da krvavi mi, da peče me rana
Kadar se nate spominjam sedaj!

SOKOLSKO DRUŠTVO BRIBIR.

Dne 4. oktobra o. g. naš je Sokolsko društvo proslavilo 25 godišnjec svog opstanka. Posve čedno i bez vešlike buke, proslavio je Brbir

i 3. Dinko Pongračić 38:438; muški naraštaj (niže odeljenje) 1. Varaždin I 136:942, 2. Čakovec 119:814 i 3. Varaždin II 113:506; pojedinci Ladislav Kendi (Čak.) 37:168, 2. Duro Kocijan (Var.) 36:804, 3. Emil Krnoul (Var.) 36:252; najbolji rezultati obih odeljenja: trčanje na 100 m Kendi za 13 sek., bacanje kugle Pongračić 10:68 m i skok u vis Kendi i Žedelj 140 cm; ženski naraštaj 1. Varaždin I 132:15, 2. Ludbreg 109:74 i 3. Varaždin II 107:6; pojedinke 1. Blanka Matoš 36:7, 2. Eliška Šubert 35:1 i 3. Josipa Gotol 30:8; naj-

bolji rezultati: trčanje na 60 m Šubert za 9:5 sek., skok u vis Matoš 105 cm i bacanje kugle Matoš 8:50 m; seoske čete: 1. Trnovec 130, 2. Sibovec 126:50 i 3. Ljubešćica 117:50; pojedinci 1. Zlatko Dubenik (Macinec) 29, 2. Nikola Skupnjak (Trnovec) 25 i 3. Franjo Subotičanec (Sibovec) 23; najbolji rezultati: trčanje na 100 m Dubenik za 13:5 sek., skok u dalj s mesta Ivan Mlakar (Trnovec) 2:29 m i bacanje kugle (s obe ruke) Subotičanec 15:52 m. U natezanju užeta u finalu između čete Sibovec i Vidovec pobedila je prva.

Konačni redosled vrsta: I. članovi Varaždin I, Čakovec, Varaždin II, Varaždin III, Prelog, Ivanec, Mursko Središće, Lepoglava, Kotoriba, Maruševec, Kraljevec D. I, Kraljevec D. II, Draškovec i Goričan; II. članice Varaždin i Mursko Središće; III. naraštaj više odeljenje: Varaždin I i Varaždin II; IV. naraštaj niže odeljenje: Varaždin I, Čakovec, Varaždin II, Ivanec, Mursko Središće i Kotoriba; V. ženski naraštaj: Varaždin I, Ludbreg, Varaždin II; VI. čete: Trnovec, Sibovec, Ljubešćica, Vidovec, Bartolovec, Sv. Ilija, Sr-

činc, Kučan-Zbelava, Petrijane, Kastelanec i Macinec. Za natezanje vladajuće je velik interes među gledaocima pa su napose prvaci burno pozdravljeni. Natacanjima prisustvovao je brat Vojinovac, a pored žup. načelnika, br. Stareja, vršili su glavne sudačke funkcije braća dr. Šantel, Zvonko Šuligoj, Lacko Žima, Ivan Mušić, Miroslav Iskra, Viktor Šuligoj, Julije Koračić, Kučić Leskovar i t. d. te sestre Marija Stičić, Semrekar, Petračić i t. d. Posle podne u 3 sata otpočela je javna vežba natecatelja. Pred brojne

gledaoce, među kojima je bio i divizijski general iz Zagreba g. Ječmenić, nastupio je najpre mladi muški naraštaj (43), zatim ženski naraštaj (16), muški naraštaj (36), seoske čete (80), članice (22), članovi (82), 7 vrsta na spravama, natezanje konopa, vojnici 36. pešad. puka »Jelačić« sa vežbama sa puškama i kopljima i odbojka između članova i naraštajaca sa rezultatom 1:1. Sve vežbe izvedene su dobro, no napose valja istaći članove i seoske čete. Vežbe je pratila vojna muzika.

U našoj nakladi izašle su:

MIROSLAV AMBROŽIĆ:

Metodika sokolske vzgoje

Str. 189. — Cena samo u tvrdom povezu:

Din 36—

Prof. univ. DR. VIKTOR NOVAK:

Sveslovenska misao

Str. 48. — Cena u kartonu: Din 9—

Jugoslovenska Sokolska Matice

LJUBLJANA, NARODNI DOM

Kvalifikovani dirigent

za duvalački i gudalački salonski orkestar, koji dodaje propisanim svedodžbama svoju spremu može da dobije odmah namještenje kod Sokolskog društva Vareš - Majdan uz mesečnu nagradu od Din 1.200— i stanom u naravi. Društvo će primati izravne ponude do konca oktobra 1931. godine.

Preporučamo tvrtke, koje oglašuju u Sok. Glasniku!

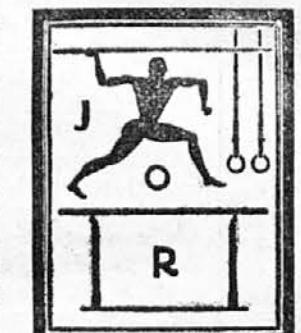
Kupujemo
suhe jestive gljive
ve te sve vrsti zemaljskih plodina

**Sever & Ko.
LJUBLJANA**

Творница гимнастичких и спортских справа

J. ОРАЖЕМ

Добављач Савеза Сокола краљевине Југославије

РИБНИЦА (Доленјско)

Израђује све соколске вежбне спрave, опреме читавих друштвених и школских вежбалиха, спротске потрепштине за лаку атлетику, спрave за летна вежбалишта, купалишта и башће, љуљанке, спрave за децу итд. Израда савршена и елегантна, послужба најсопливija, цене најумеренije. — Илустровани сеник бесплатно.

ОСНОВАНА 1881. ГОДИНЕ

Trgovina sokolskih potrepština i krojačka dvorana

Grga Horvatek

Dobavljač Saveza Sokola kralj. Jugoslavije

ZAGREB

FRANKOPANSKA ULICA 9

Izradjujem sve vrste propisanih sokolskih svečanih i vježbačih odijela, za sve kategorije muško i žensko članstvo. Prodaja svih sokolskih potrepština uz vrlo umjerene cijene. — Robu razaslijem pouzećem. Vanjskim društvima obavljam brzu otpremu.

Proda se

podeželjski oder
s širimi spremembami
dobro ohranjen po
ugodni ceni.

Cenj. interesenti naj
izvolijo vprašati pri Upravi
lista pod P. g. z. 205.

ИНДУСТРИЈА СОКОЛСКИХ ПОТРЕПШТИНА

БРАНКО ПАЛЧИЋ • ЗАГРЕБ

Краљице Марје 6

Добављач Савеза Сокола краљевине Југославије

Бројавни naslov: „Трикотажа“ Загреб ● Телефон интерурбан 26-77

Изrađujem sve vrste sokolskih potrepština za javni i izletni nastup svih kategorija našega članstva i to tачno prema propisima Савеза Сокола краљевине Југосlavije. Слике у оригиналним bojama propisnih odelja nalaze se u knjizi „Organizacija Савеза СКЈ“. — Zahtevajte cencike i проспекте. — Цене врло умерене, a za točnu i solidnu izrazbu јамчим.

Oglasujte u Sokolskom Glasniku!

Svako sokolsko društvo, svaki član i svaka članica treba da nabavi

Sokolsku knjižnicu

I. sveska:	E. Gangl: O sokolski ideji.
II. "	Ing. Lado Bevc: Sokolsko prosvetno delo.
III. "	Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.
IV. "	Vekoslav Bučar: Dr. Ivan Oražen.
V. "	Dr. Miroslav Tyrš: Sokolska gesla.
VI. "	Jan Pelikan: Dr. Miroslav Tyrš.
VII. "	Jan Kren: Cilj sokolskih teženj.
VIII. "	E. Gangl: Tyrševa Sokolstvo. (Sloven. tekst.)
VIII. a "	Isto. (Srpsko-hrvatski tekst.)
Svaka sveska стоји 3 Din	

ORGANIZACIJA

Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije.
U tvrdom povezu 20 Din

PUTEVI I CILJEVI

U tvrdom povezu 8 Din

Franjo Mačus:

ODBOJKA (VOLLEY BALL)

U kartonu 12 Din

Franjo Malin:

Praktički udžbenik češkog jezika.
U kartonu 25 Din

Jugoslovenska Sokolska Matice
Ljubljana, Narodni dom

Telefon 25-43 / Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831

Državna željezara

»VAREŠ«

Poštanska, telegrafska i željeznička stanica

Vareš - Majdan

Preduzeće posjeduje 4 rudnika željezne rude, dvije visoke peći, ljevaonicu željeza, metala i čelika, te mašinsku radionicu.

Rudarski proizvodi: Hematit sa 60% sadržine željeza, limonit i siderit sa 50% sadržine željeza.

Proizvodi visokih peći: Martinovo i ljevaoničko sirovo željezo, te zrcalasto sirovo željezo.

Ljevaonica proizvada: Odljeve od sivog željeza do neograničene težine, vodovodne cijevi svih dimenzija prema njemačkim normativima sa kolčakom i pelešom, sa svim armaturama. — Kanalizacioni i gradjevinski lijev. Trgovački lijev i peći. — Strojne dijelove za svakovrsnu industriju. — Kompletne transmisijske itd. Metalne dijelove i elektro-čelični lijev.

**Naročajte vsa tiskarska dela za sok. društva,
župe in Savez v Učiteljski tiskarni v Ljubljani
Izgotavljam vsa dela po želji v latinici ali v cirilici**